

Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen

Gaejsietjahken jìh Hyllegen
eatnemevaarjelimmiedajve

Styremøte
06.03.2026
Vauldalen Fjellhotell, Røros

VELKOMMEN –BUERIE BÅETEME

Program for møte

10.00 Behandle saker

12.00 Lunsj

13.00 Møtet fortsetter

14.00 Møtet slutt

Foto: Issoleie, Marit S. Berger

Ny forvalter

- Ragnhild Rolfsdatter Trønnes, 40 år
- Bosatt på Røros med mann og to jenter
- Utdannet naturforvalter fra NMBU på ÅS
- Jobbet i kommunal forvaltning: Arendal og Røros/Os/Holtålen
- Forurensing, forsøpling, avløp, vannforvaltning, konsesjon og fradeling, jordbrukstilskudd, nydyrking, viltforvaltning, verneområder, arealplaner, uttalelser til tiltak, verdensarv mm.

Ny forvalter. Foto: R. Trønnes

Orienteringer fra verneforvaltningen

- Status i arbeidet med planlagte tiltak og omsøkte midler i 2026
- KULA-område i Riasten.
- Forslag til befaringsstur i august

Tilsagn tiltaksmidler

- Omsøkt: 610 000,-
- Innvilget: 600 000,-

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Skjøtsel av setervoller iht skjøtelsesplan		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
2	Innfallsport Torsvollen i Røros kommune		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
3	Informasjonspunkt Brekken - temaplakater og skilt		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
4	Samlet pott	OK	Kr 600 000	Forvaltningsmyndighet	
Antall: 4			Kr 600 000		

Tiltak

Hvem søkes det på vegne av? Nasjonalpark- eller verneområdestyre

Oversikt over alle tiltak						
Pri.	Navn på tiltaket	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Øk. ansvarlig	Beløp
1	Skjøtsel av setervoller iht skjøtelsesplan	Slått	Engslått	Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde (VV00002766)	Forvaltningsm.	60 000
2	Innfallsport Torsvollen i Røros kommune	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P-plass	Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde (VV00002766)	Forvaltningsm.	500 000
3	Informasjonspunkt Brekken - temaplakater og skilt	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av skilt og/eller infotavle	Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde (VV00002766)	Forvaltningsm.	50 000
						610 000

Midler til drift

- Omsøkt: 310 000,-
- Tildelt: 300 000,-

Behovsinnmelding statsforvalteren

Navn	Status	Innvilget beløp	Kommentar
Drift av verneområdestyret 2026	Innvilget	Kr 250 000	
Grunnstøtte	Innvilget	Kr 50 000	
Antall: 2		Kr 300 000	

SØKNAD

REFERANSENØR.: 26518A16

Om søknaden

Er søker verneområdeforvalter eller statsforvalter? Verneområdeforvalter

Hvilken statsforvalter hører du til? Statsforvalteren i Trøndelag

Tiltak

Oversikt over alle tiltak

Navn	Kapittelpost	Fagområde	Kostnadsart	Ansvarlig	Beløp
Drift av verneområdestyret 2026	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Driftskostnader, Kjøp av tjenester	Ragnhild Rolfsdatter Trønnes	260 000
Grunnstøtte	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Driftskostnader, Kjøp av tjenester	Ragnhild Rolfsdatter Trønnes	50 000
					310 000

Innfallsport Torsvollen

Anbud – mars/april

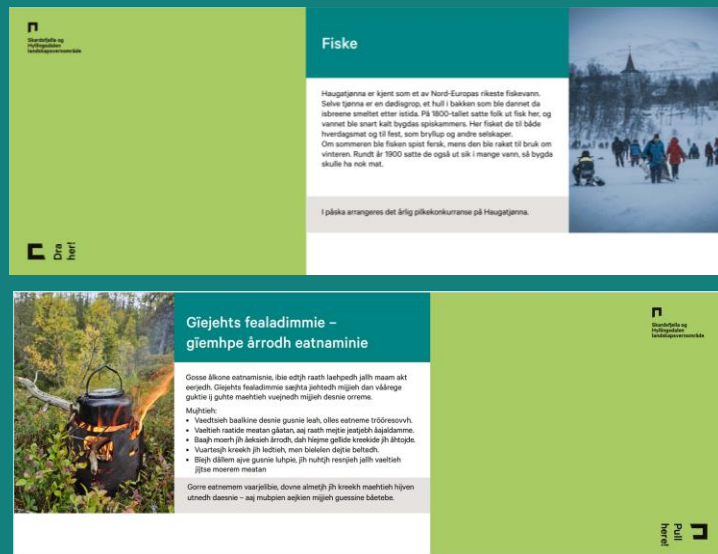
Arbeid – juni/september

Budsjett: 500 000,-

Natursti Haugatjønnna

- Tekster til skilt er ferdig. Grafisk arbeid er godt i gang.
- Skiltstolper er produsert og satt ut.
- Bord og benker er produsert, settes ut til våren
- Grinder er kjøpt inn, settes opp til våren.
- Åpning av naturstien våren 2026 – juni?
 - Invitere skole
 - Kommuneadministrasjon + ordfører/varaordfører?
 - Styret inviteres
 - Matservering – Brekken kvinne- og familielag?
 - Media?

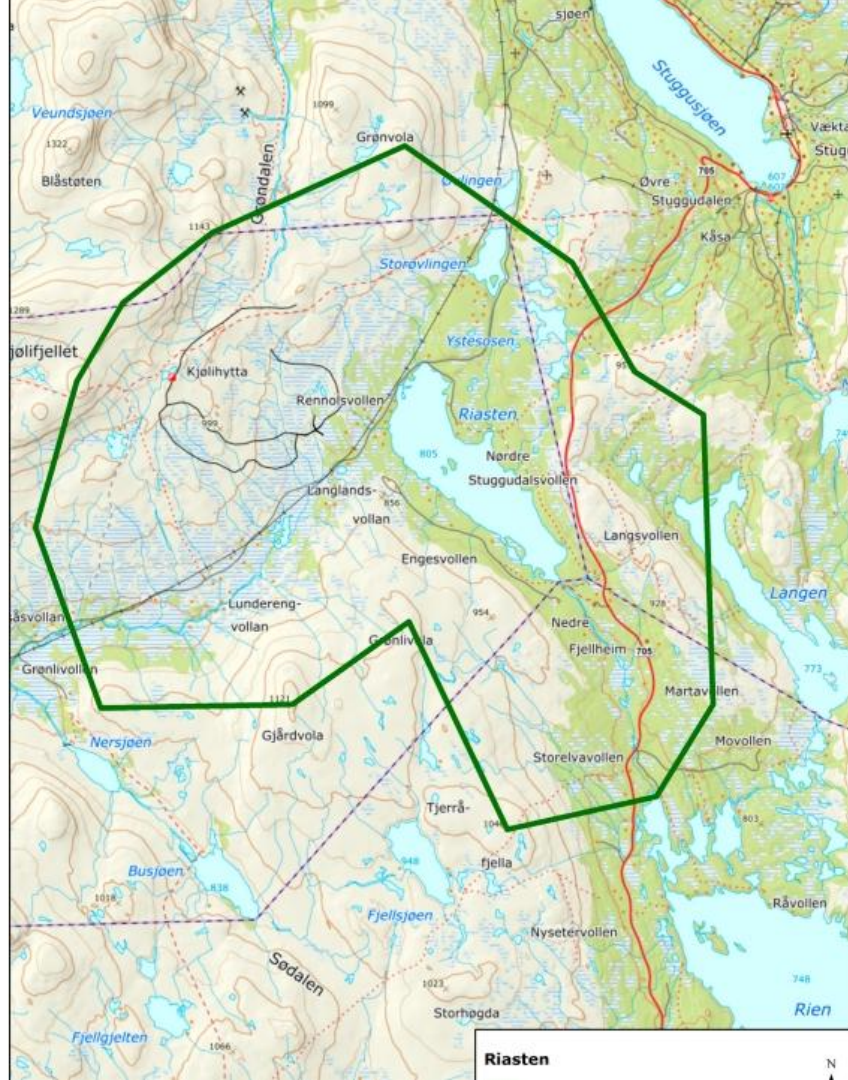
705 NATUR

Foto: 705 Senterets faste utstilling, Marit S. Berger

Utstillinger 705 Senteret

- Faste utstillinger i gangen utenfor kontorene videreføres
- Utstillingen i «Galleriet» i tilknytning til kafeen er sagt opp. Avvikles når huseier har alternativ utstilling klar.

KULA -Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse i Trøndelag

Riasten –randsonen til Skardsfjella og Hyllingsdalen

- Både natur- og kulturverdier er under press, særlig for arealendringer. Riksantikvaren har derfor igangsatt et prosjekt om å samle kunnskap om kulturmiljø og landskap med nasjonal verdi: KULA
- Nasjonal oversikt som viser mangfold, gir økt kunnskap og tydelige signaler fra kulturmiljøforvaltningen. www.asketladden.no
- Oversikten er et kunnskapsgrunnlag som kommune/fylkeskommune/ Samting/andre kan benytte i arealplanlegging og samfunnsutvikling
- Medvirke til god og bærekraftig utvikling som tar vare på kulturmiljøverdier
- Ikke en verneplan og ikke en fredning.
- [Riksantikvarens nettsider om KULA](#)

22 Riasten

Mellom reindrift og seterdrift

Holtålen, Rossen/Rørøss og Tydaelien/Tydal kommuner
Areal: 122 km²

Området ligger i landskapsregion 13) Viddebygdene i Sør-Trøndelag og Hedmark (Nasjonalt referansesystem for landskap – NIBIO).

BELIGGENHET

Området ligger nordøst for Rosse/Rørøss, på grensen mot Tydalsfjøret. Landskapet omfatter innsjøen

Riasten og omkringliggende samiske boplassområder samt seterlandskapet øverst i Gauldalen.

BESKRIVELSE

Den østligste delen av landskapet preges av innsjøen Riasten, som ligger i en dalgang preget av frodig fjellbjørkeskog. Vestover, på overgangen til Gauldalen,

får terrenget mer høyfjellspreget og fattigere vegetasjon. Den store variasjonen i vegetasjonssonene gir gode forhold for en reindriftsbasert bosetning. Området er rikt på elver, bekker og små vann som er viktige for reinen. Næringsrike kalk- og skiferbergarter gjør vegetasjonen rik, og gir gode reinbeiter. De frodige forholdene har også gjort området ettertraktet til seterdrift, noe som i stor grad preger landskapet i dag.

Riasten ligger i hjertet av sommerlandet til Gæbrien sijte/Riast-Hylling reinbeitedistrikt. De driver en stor beitehage i liene opp mot Gæbrie/Kjølifjellet. Kultur- og driftskontinuiteten er derfor svært synlig innenfor det utvalgte området.

Vi kjenner til et stort antall gamle, samiske boplasser og driftsområder omkring sjøen, i Gauldalen, Ridalen og ved innsjøen Langen. De vitner om en stor samisk befolkning og lang kontinuitet i området. Dette støttes også av historiske kilder helt tilbake til tidlig på 1600-tallet. Riasten-landskapet har kvalitetene til et godt sommerland. Her er det blant annet gode beiter for reinen og bjørkeskog til byggemateriale. I Tjerrålia og Mahkalahke er det registrert flerfoldige gætie-sijieh/gammetuftter og gaaltjeh/kilder tilknyttet giedtie-aevjeh/reintrøene som også ligger her. Om sommeren melket samene simlene og hadde melka på tønner som ble gravd ned for lagring i boernh/melkegrøper. Antagelig har området til alle tider vært et sentralt samisk bosetningsområde.

Landskapet i Riasten. Foto: Ane Aasmundstad Sommervold, Sametinget

Tamrein i Riasten. Foto: Trøndelag fylkeskommune

Mange fangstgropssystemer viser at området også har vært i bruk den gang villreinjakt var en stor del av livbergsstrategien. En gammetuft ved Litlängen dateret til tidlig middelalder vitner om den samiske bruken av landskapet i Riasten lenge før tamreindrifta.

Områdets rike ressurser har ført til mange konflikter opp gjennom historien. Kampen om ressursene kan leses ut fra klagebrev og rettsprotokoller. Fra 1600-tallet finnes flere klageskrift fra området hvor bøndene anklaget samene for å overbeskatte viltet. Etter etableringen av kobberverket på Røros midt på 1600-tallet økte befolkningen og presset på utmarks- og jordbruksarealer. Det ble etablert setre lenger opp i fjellet, og flere fjellgårder ble dyrket opp i samiske basisområder. Samenes naturlig gjødslede trøplasser var attraktivt jordbruksland for nybyggere.

Mange reindriftssamer ble drevet bort fra sine basisområder gjennom voldsepisoder og overgrep. Samiske familier ved Riasten opplevde voldsepisoder ved flere anledninger. I 1801 ble gammer i Grønlivola nedbrent, og samene jaget vekk av bønder fra Ålen. Ettersom også lensmannen deltok i ugjerningene var det vanskelig for samene å reise sak. I siste del av 1800-tallet ble det reist flere saker mot samer, der anklagen gikk ut på at reinen skadet setervoller og slåtter. Til tross for at alle parter innrømte at samene hadde brukt området fra gammel tid, ble samene fradømt retten til sommerbeite. Myndighetenes vekt på jordbruk og bergverk ble avgjørende i mange saker. Store arealer ble dyrket opp uten at samene ble kompensert for tapt beitetland. I 1896 skriver lappfogd Herstad om flere navngitte plasser der gammer er blitt revet og setre bygd på gammetufter. Landskap som tidligere var preget av reinbeite og samisk bosetning endret karakter fra reindriftslandskap til seterlandskap.

LANDSKAPSKARAKTER

Veiene som er bygd i tilknytning til Riasten er en betydelig komponent i landskapet, og har ført til noe økt utbygging slik som setre og hytter. Likevel framstår kulturlandskapet hovedsakelig uforstyrret, med skog, høydedrag og fjell. Riasten er det dominerende landskapstrekket, og fungerer som fokuspunkt for kulturhistorien i området omkring.

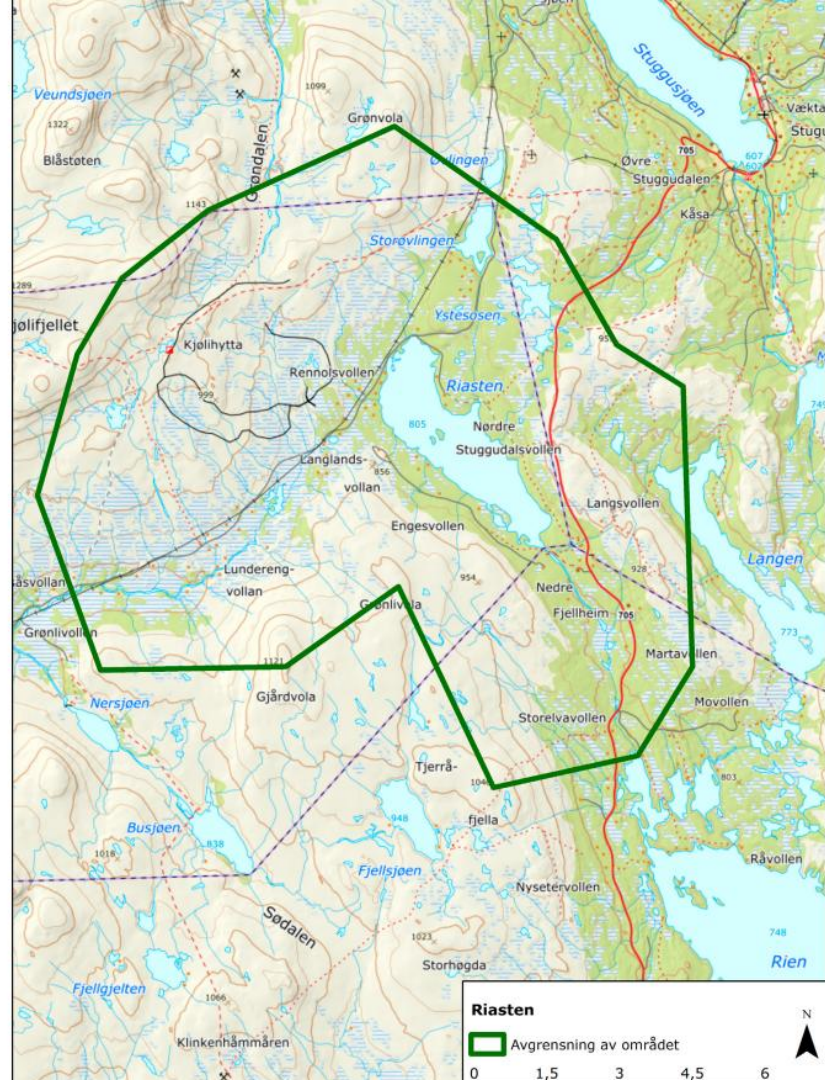
NASJONAL INTERESSE

Riasten bærer tydelige spor etter samisk befolkning gjennom flere århundrer, fra villreinjakt til tamreindrift. Lange tradisjoner og varierte kulturminner preger Riasten-landskapet og gjør det til et eksemplarisk bilde på samenes tilstedeværelse sør i Saemnie. Også områdets dualitet og konfliktfylte historie er en viktig del av den nasjonale fortellingen om samer og nordmenn. Vi trenger å ta vare på landskap som i klartekst forteller hvordan konkurransen om beiteressurser og industribygging har påvirket historien. Riasten-landskapet tjener som et vitnesbyrd om hvordan samer konsekvent har blitt fratatt sine leve- og beiteområder. Dette er viktig i den pågående prosessen med forsoning.

SÅRBARHET

På sikt er området sårbart for endret vegetasjon på grunn av endret klima, og for et redusert beitetrykk. Landskapet kan også være utsatt for større inngrep som hytteutbygging som kan true de mange samiske kulturminnene. Store endringer i landskapet kan føre til at kulturminnene mister sin tilknytning til den historiske samiske tradisjonen som lever i området.

For å ta hensyn til det landskapsverdiene er sårbare for, og sette rammer for arealbruken, kan det være hensiktsmessig å vise hele eller deler av landskapet i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Retningslinjer til hensynssonen og generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel kan legge føringer for hvordan

Befaringstur i august

- Verneområder i Røros?

- Natursti Haugatjønnna
- Innfallsport Brekken
- Innfallsport Torsvollen
- Sølendet naturreservat – aktiv skjøtsel?
- Sibirstjerna og Sakrisodden?
- Sibirstjerneprosjekt ved Rien
- Kvitsanden landskapsvernområde – planlagt restaurering?
- Mølmannsdalen naturreservat – tilrettelegging friluftsliv?
- Aajege – samisk språk og kultursenter?
- Femundsmarka nasjonalpark- naturvernsbrenning, tilretteleggingstiltak mot forsøpling og forurensning. Tur med Femund || til Røavassdraget?

Slåttmaskin i Sølendet naturreservat. Foto: R. Trønnes

**Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen**